

Voorlopige agenda van de Raadscommissie Cultuurverandering van 20 mei 2009

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de Raadscommissie Cultuurverandering

Datum: woensdag 20 mei 2009
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadszaal
Voorzitter: de heer J.P.T. Klijsma
Griffier: de heer F. van Leeuwen

Opening

[Verslag raadscie. Cultuurverandering 20 mei 2009](#) (pdf)

- A1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders
- A2. Vaststelling agenda
[Agenda raadscie. Cultuurverandering 20 mei 2009](#) (pdf)
- A3. Vaststelling LTA en lijst moties en toezeggingen
- A4. Rondvraag
- B1. Eindrapportage Berenschot inclusief begeleidende collegebrief
- C1. Lijst van ingekomen stukken
- C2. Vaststelling verslag 8 april 2008

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

GRIFFIE

VERSLAG RAADSCOMMISSIE CULTUURVERANDERING

CV nr: 09/03
Datum: 20 mei 2009
Plaats: oude raadszaal
Tijd: 12:00-14:00 uur

aanwezig: J.P.T. Klijnsma (voorzitter), A. de Rooij (PvdA), D. de Jong (CU), E. Eikenaar (SP), B. de Boer (VVD), D. de Haan (GL), J. Seton (CDA), E. van der Wilt (D66), S. Antuma (SenS), Jacq. Wallage (burgemeester), F. de Vries (wethouder), K. Dekker (wethouder), D. Vrieling (griffier), L. Geut (Berenschot), A. van der Veen (Berenschot), F. van Leeuwen (cie. griffier).

z.k. afwezig: R. Prummel (St.P).

A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders

Burgemeester

De burgemeester moet iets eerder weg dan de geplande eindtijd, rond 14:30 uur.

A.2. Vaststellen agenda

Agenda wordt conform vastgesteld.

A.3. Vaststellen Langetermijnagenda

De Langetermijnagenda wordt conform vastgesteld.

A.4. Rondvraag

Er zijn geen rondvragen.

B.1. Eindrapportage Berenschot en de begeleidende collegebrief

Voorzitter

Verzoekt de fracties om tegelijkertijd op de eindrapportage van Berenschot en de begeleidende collegebrief in te gaan. Bij vragen graag aangeven of deze aan Berenschot of aan het college zijn gericht.

Eerste termijn

De Rooij (PvdA)

- Complimenten voor het rapport en de manier waarop het college en de dienst hiermee zijn omgegaan. De PvdA heeft vertrouwen in de verdere voortgang van het proces en is akkoord met de voorgestelde voortgang.
- Het enige zorgpunt van de PvdA is het in het rapport als mogelijk knelpunt gesignaleerde sturing vanuit en binnen het college en het AMT. Kan de burgemeester hier een toelichting op geven?

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

Antuma (SenS)

- Complimenten voor het rapport. Het laat goed zien wat Berenschot vindt. Er zijn onomkeerbare, zichtbare stappen gezet. Hoewel we midden in het proces zitten, complimenten voor de gepleegde acties. De masterclasses zijn goed bevallen, om zo op een andere manier in contact te komen met het college en de ambtenaren.
- Met betrekking tot de rol van het AMT in het verdere proces blij dat hier aandacht aan wordt besteed. De horizontale sturing en de grotere rol van het AMT zijn positief. Ook de collegialiteit van bestuur is goed. Waardering voor de nieuwe structuur met een wethouder en een AD als portefeuillehouder van een project.
- De sturing binnen AMT en college, is voor SenS ook een aandachtspunt. Wie het proces binnen beide gremia trekt maakt niet veel uit. Vanuit de zijde van de raad zal de vertrouwenscommissie hier aandacht aan moeten besteden. Het pleidooi om het AMT een sterkere rol te geven binnen het veranderproces wordt ondersteund.
- Voorstander van een tussentijdse toets eind 2009, het maakt hierbij niet veel uit of dit doormiddel van een externe scan of intervisie van een andere gemeente geschiedt.

Eikenaar (SP)

- Complimenten voor het rapport. Het college en de gemeente zijn op de goede weg. Participatie krijgt serieuze aandacht. De bereidheid om stappen te zetten is groot gebleken, het is nu zaak om dit vol te houden.
- Het voorstel voor de invulling van fase 4 krijgt de goedkeuring van de SP. Externe begeleiding lijkt niet nodig. De bestaande tevredenheid mag echter niet omslaan in zelfgenoegzaamheid. Het is goed dat het college dit onderkend.

Van der Wilt (D66)

- Het symptoom dat bij het Europapark naar voren kwam, was dat de organisatie behoorlijk in zichzelf gekeerd was. De gemeente moet open en transparant zijn en de burger centraal stellen. Het is goed om te zien dat, dmv. de stadjeraanpak, wordt onderkend en dat hier stappen in zijn gezet.
- De meetbaarheid en zichtbaarheid van de geboekte resultaten blijft een probleem. Op wat voor termijn zullen er wel meetbare resultaten geboekt zijn in fase 4?
- Het is goed dat de organisatie tegen het licht gehouden wordt. De opmerkingen in eerdere rapporten kon D66 waarderen. Is het vanuit dit licht niet zo dat RO/EZ wellicht een topzware dienst is? Hoe staat het college in het onderzoek dat het AMT o.a. hiernaar gaat verrichten?
- Burgerparticipatie is het ankerpunt van de veranderaanpak. Het goed implementeren van dit idee moet het einddoel zijn. De gemeente moet een ontvangende i.p.v. alleen een zendende organisatie worden. Als dit lukt is het veranderproces geslaagd.

Seton (CDA)

- Het CDA heeft gemengde gevoelens bij het rapport. Het is een goed rapport, maar de belangrijkste fase van het veranderproces is fase 4 en die moet nog beginnen. Eens met het belang van aandacht voor de aanleiding van het proces. Er is echter al wel een boel gebeurd.
- Positieve ontwikkelingen van de afgelopen tijd zijn onder andere dat de luiken bij de dienst naar buiten open staan en dat er sterker sprake is van horizontaal bestuur.
- Aan Berenschot wordt de vraag gesteld hoe de opmerkingen over de trekkracht binnen het AMT moeten worden geïnterpreteerd. Is hier sprake van een groot, belemmerend probleem. Van het college ook graag een reactie.
- De meetbaarheid komt tot nog toe vooral naar voren in termen van structuurveranderingen. Een mindset is immers moeilijk meetbaar.

Burgemeester

- Waar doelt Seton precies op? Er wordt toch juist relatief weinig gesproken over structuurwijzigingen? Wel naar de toekomst toe, maar niet in de evaluatie van de voorgaande

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

fases.

Seton (CDA)

- Doelt niet zozeer op organisatiestructuren, maar op zaken als de werkwijze tussen college en AMT onderling en het consultatiedocument. Dit is niet per se een indicatie dat de cultuur veranderd is. Ditzelfde geldt voor bijvoorbeeld het idee van collegiaal bestuur. Hoe dit in de praktijk landt blijft onduidelijk.
- Er wordt veel gesproken over RO/EZ en de veranderingen daar, veel minder over het college.
- Een ander aspect dat wordt gemist is de manier waarop de inwoners van de stad worden betrokken bij het proces. Het is niet gelukt hen echt bij de aanpak te betrekken.

Eikenaar (SP)

- Het veranderproces is toch ook niet iets waar burgers echt warm voor lopen? Het interesseert stadgers hoe er met hen wordt omgegaan, maar het proces is te abstract.

Seton (CDA)

- Verschilt hierover van mening. Het proces, omdat het ook over het functioneren van de politiek gaat, zal stadgers zeker interesseren, evenals de daadwerkelijke uitkomst.
- Het verandertraject moet permanent zijn. Het lijkt onontkoombaar dat het nieuwe college hier ook stappen in zal moeten zetten.
- Ziet de burgemeester de rol van zijn opvolger, afgaande op de tekst van de eindrapportage als een trendbreuk?

De Haan (GL)

- Groenlinks is positief over het rapport. De brede maatschappelijke trend is de grondlaag van de veranderagenda.
- De aanbevelingen van Postma en Andersson zijn hiernaast geïmplementeerd. Dit is echter niet altijd meetbaar. Veel veranderingen zijn echter wel zichtbaar. Dit is als raadslid moeilijk te overzien. Deze taak is echter aan het college.
- GL is in ieder geval positief over de veranderingen bij het loket Bouwen en Wonen bij RO/EZ. Hier is kritiek omgezet in concrete veranderingen, in een afdeling die brede belangen afweegt en politieke sensitiviteit toont. Het voorbeeld van de Cuypersweg in de commissie R&W kan als positief voorbeeld dienen voor de toekomst en het succes van de aanpak. De omwonenden waren hier erg tevreden over het feit dat ze vroegtijdig en op een goede manier werden betrokken. Dit project kan als voorbeeld dienen.
- De belangrijke aspecten van de stadgeraanpak zou gemeentebreed moeten worden ingezet. Het AMT en college zijn ook gefocussed op een andere werkwijze. De uitwerking hiervan is echter aan het college.
- Van belang is nu de verankering van het proces. De ideale situatie bereik je nooit, dus iedereen moet naar zijn eigen rol blijvend investeren. GL heeft hier vertrouwen in.
- Kwamen de kanttekeningen over de trekkracht binnen het college en AMT vanuit Berenschot zelf of waren deze van de meekijkers afkomstig?
- Wat betreft de raad zelf, is het van belang om blijvend in te zetten op een rol voor de raad aan de voorkant van het besluitvormingsproces.

De Jong (CU)

- Spreekt zijn waardering uit voor de symboolwaarde van de 'stadgersbrief' die in het toegezonden boekwerk van RO/EZ staat. Het is zaak om nu weer 'aan het werk' te gaan.
- Blijft er genoeg urgentiegevoel aanwezig binnen college en dienst? Berenschot spreekt van gasbranders, wie moeten deze rol gaan vervullen? Het vasthouden aan de bereikte resultaten vereist ook veel aandacht en inzet. De gretigheid moet worden vastgehouden.
- Het is jammer dat het nog een half jaar duurt voordat het AMT met de resultaten van hun onderzoek komen. Hoe kijken Berenschot en het college hier tegen aan?

Verslag raadsce. Cultuurverandering 20 mei 2009

- Het is van groot belang dat de nieuwe burgemeester dezelfde insteek heeft als de huidige burgemeester in het aanjagen van het proces. Hier moet aandacht naar uitgaan.
- Het verschil tussen de merkbaarheid en de meetbaarheid van het proces is voor de raad eigenlijk de enige methode om te wachten op incidenten (merkbaarheid). Het zou mooi zijn als er een soort van thermometer ontstaat die de voortgang ook meetbaarder maakt. Heeft het college ideeën?
- Hoe ziet het college het extrapoleren van de resultaten bij RO/EZ naar andere diensten in de praktijk vorm krijgen?
- Met betrekking tot de rol van de raad zal vooral de overdracht van de huidige werkwijze op de nieuwe raad van belang zijn. Het geheugen van de raad is immers beperkt. De griffie, en de fracties zelf, zullen dit op zich moeten nemen.
- De CU is van mening dat het veranderproces meer een aspect is van cultuur dan van capaciteit, er zijn een beperkt aantal mensen nodig om het proces gaande te houden.
- Deze commissie kan wat betreft de CU opgeheven worden. De functie van de commissie kan dan worden over genomen door op gezette tijden hiervoor tijd in te ruimen tijdens vergaderingen van F&V.

Antuma (SenS)

- Als we in de setting van deze commissie bij elkaar komen, zijn we beter in staat om 'out of the box' te denken. Is De Jong niet bang dat we binnen de setting van de commissie F&V teveel aan de voorliggende dossiers vast gaan kleven?

De Jong (CU)

- Juist in fase 4, waar we nu in terecht komen, moet het veranderproces deel worden van de reguliere werkwijze. Als symbool hiervoor kan het als onderdeel van F&V ook landen. We moeten er wel voor waken dat het geen ondergeschoven kindje wordt.
- Aan Berenschot wordt gevraagd om uitleg te geven over de in hun rapportage genoemde stelling dat het college en het AMT nog niet in staat zijn gebleken de trendsprong als een kans te benutten.

De Boer (VVD)

- De VVD is verdeeld over het traject. Het proces heeft zeker geleid tot resultaten, maar niet alle zichtbare activiteiten waren even zinvol. De verschillende masterclasses waren erg zinvol, de bijeenkomst in het Herenhuis in maart echter minder. Hier is ook geen terugkoppeling van gekomen.

De Jong (CU)

- Om het geheugen van De Boer even op te frissen, we hebben daar onder andere besloten om als raad te gaan werken met een gepolitiseerde LTA, en als raad anders om te gaan met agendasetting.

De Boer (VVD)

- De Boer heeft dit misschien anders geïnterpreteerd. Over de LTA praten we i.i.g. al jaren.
- De meetbaarheid van het traject blijft problematisch. De terugkoppeling naar de ferme uitspraken van de rapporten van Postma, Andersson en Klaassen ontbreekt in veel gevallen in dit rapport. Het blijft minder concreet dan gewenst.
- Het proces is nooit klaar. Hoe veranker je dit binnen alle lagen van de gemeente? Naar buiten toe is de gemeente een identiteit. Hiervoor zijn sterke boegbeelden nodig binnen de organisatie. Aandacht voor de nieuwe burgemeester in dit kader.
- De Boer mist de uitbreiding van het proces naar de volle breedte van de organisatie. Hoe moet dit vorm worden gegeven?

Gestelde vragen:

- *Hoe kijkt het college/Berenschot aan tegen het aangedragen vermeende knelpunt in de capaciteit om het proces te trekken binnen het college en het AMT?*

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

- *Kwamen de kanttekeningen over de trekkracht binnen het college en AMT vanuit Berenschot zelf of waren deze van de meekijkers afkomstig?*
- *Op wat voor termijn/manier zullen de resultaten meer zichtbaar en meetbaar worden in fase 4?*
- *Hoe zullen de resultaten meetbaarder worden?*
- *Hoe staat het college in mogelijke veranderingen in de organisatie, specifiek binnen de dienst RO/EZ?*
- *Blijft er genoeg urgentiegevoel aanwezig binnen college en dienst?*
- *Hoe ziet het college het extrapoleren van de resultaten bij RO/EZ naar andere diensten in de praktijk vorm krijgen?*
- *Aan Berenschot wordt gevraagd om uitleg te geven over de in hun rapportage genoemde stelling dat het college en het AMT nog niet in staat zijn gebleken de trendsprong als een kans te benutten.*

Wallage (burgemeester)

- Namens het college is het proces begeleid en bestuurd door de burgemeester en wethouders Dekker en De Vries, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.
- De burgemeester sluit zich aan bij de waardering voor de externe begeleiding bij dit proces.
- Wat betreft de meetbaarheid van de resultaten van het proces ligt de sleutel bij de raad. De raad moet merken dat het beter gaat en dat vooruitgang wordt geboekt. Vanuit het dagelijks werk is de raad de eerste beoordelaar aan de hand van concrete zaken.
- Met betrekking tot de discussie over sturing en trekkracht vanuit B&W wordt geconstateerd dat er veel tijd en energie is geïnvesteerd. Het college is van mening dat de voorzitter van het college portefeuillehouder van het proces blijft. Dit geldt dus ook voor de nieuwe burgemeester.
- Sluit aan bij de opmerking over het wegnemen van schuttingen tussen de ambtenaren en de raad. De afstand moet worden verkleind, onder andere door bijvoorbeeld masterclasses zoals die zijn georganiseerd.
- De rol van het AMT begint niet pas nu, met het doen van het voorgestelde onderzoek. Het AMT is, samen met het college, vanaf het begin van het proces zeer betrokken geweest. Zie onder andere de nieuwe werkwijzen zoals die in het verslag worden beschreven. Het AMT wordt nadrukkelijk verantwoordelijk gemaakt voor processen. Het werk van de AD's wordt in deze zin wezenlijk anders a.g.v. de structuur met dienstoverschrijdende (duo)trekkers voor programma's binnen college en AMT.
- De langere termijn veranderstrategie is van groot belang. Hoe groot de voortgang ook is, is de veranderende samenleving de oorzaak van mogelijk noodzakelijke veranderingen in de organisatie. Dit wordt nu door het AMT onderzocht. De deur staat nu open voor een debat waar in de vorige ronde al om werd gevraagd. Het college deinst niet terug voor mogelijke organisatieveranderingen.
- De bereidheid tot verandering onder ambtenaren is groot gebleken. Dit is van groot belang. Sceptis hierover is onterecht gebleken. Het is goed dat dit wordt onderkend.
- Met betrekking tot de meetbaarheid wordt voorgesteld de monitor uit te breiden met vragen over de mate waarin geluisterd wordt naar de burger en de betrokkenheid wordt gepeild.
- Over de voortgang van het proces in latere periodes, kan de burgemeester zich niet voorstellen dat het nu is afgerond, maar dit is aan formerende partijen na de verkiezingen.
- Wat betreft de beoordeling van het proces tot nu toe is de vraag of iedereen naar vermogen zich heeft ingespannen om situaties zoals de Europaparkaffaire niet opnieuw voor kunnen komen. Het college neemt de verantwoordelijkheid om dit zelf, zonder externe begeleiding, te gaan doen. De raad moet hierin ook zijn rol nemen.
- Het is te overwegen om wel incidenteel extern te laten toetsen hoe we er voor staan.
- Met betrekking tot het extrapoleren van de ervaringen bij RO/EZ naar andere diensten, moet worden geconstateerd dat RO/EZ zich sterk heeft ingespannen voor het proces. De unieke focus op deze dienst is hiermee dan ook verleden tijd. De resultaten moeten nu, via verantwoordelijkheid van het AMT en college, worden geëxtrapoleerd naar de rest van de organisatie. De sleutel ligt bij de nieuwe werkwijze van college en AMT. Het proces krijgt binnen

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

andere diensten ook zijn eigen positie (zichtbaar bij OCSW en SoZaWe). Het lijstje, zoals dat genoemd staat op blz. 5 van bijlage twee geldt dus voor alle diensten.

- De trekkersrol van de burgemeester ligt op dit moment bij de vertrouwenscommissie. Het college wil naar de toekomst toe verder met het proces, en zal dit proces serieus blijven nemen. De burgemeester is hiertoe expliciet portefeuillehouder van het proces gemaakt.

De Vries (wethouder)

- Grote waardering voor de inzet van de dienst RO/EZ en Aalko van der Veen als verandermanager.
- Met betrekking tot burgerparticipatie onderschrijft De Vries het beeld van zenden en ontvangen. Er is echter meer. Het gaat niet alleen om het bieden van maximale ruimte aan de burger, maar ook om de relatie die je als lokale overheid onderhoudt met externe partijen. Dit moet in volle omvang op tafel komen.
- Het college vindt het van belang om in fase 4 door te gaan met de veranderagenda. Het is niet alleen een vraagstuk van diensten. Het AMT neemt de voorbereiding hiervan ter hand. Dit zal tot keuzes leiden richting de vorige periode. Het is aan de raad om dit te toetsen.

Geut (Berenschot)

- Dhr. Geut geeft een inleiding op basis van de aanleiding en gezette stappen in het proces tot nu toe.
- Er is inmiddels een jaar gewerkt aan het veranderen van belangrijke cultuurelementen binnen de dienst RO/EZ maar ook binnen de gehele organisatie. Een jaar is relatief geen lange periode, maar er is toch een boel bereikt.
- Er zijn ingrijpende en concrete veranderingen vastgelegd in werkwijze. Er moet dus worden doorgepakt en volgehouden in het proces. Hierop slaan de opmerkingen over trekkracht in het proces. Er is blijvend urgentie noodzakelijk om het proces voort te zetten.
- Ook is het belangrijk om niet terug te vallen in 'oude zonden'. Hiervoor zijn boegbeelden noodzakelijk. Mensen die zich plaatsen voor de verandering.
- Het is noodzakelijk om capaciteit te blijven vrijmaken voor het proces. Naast de inzet van ambtenaren en het college is er het afgelopen jaar extra capaciteit vrijgemaakt door de inzet van Berenschot. Naast de inzet van het AMT en college (de burgemeester) is meer specifieke capaciteit nodig om het vuur brandend te houden en door te pakken.

Van der Veen (Berenschot)

- Nog een aanvullende opmerking. Berenschot is de afgelopen periode in de woorden van De Jong de 'brander' van het proces geweest. Wellicht is dit niet de goede term. De gretigheid en professionaliteit om te veranderen was aanwezig binnen de dienst RO/EZ. Berenschot heeft dit slechts 'aangeslingerd'. De waardering voor de inzet van de dienst is groot.

Voorzitter

Met betrekking tot de suggestie om de commissie op te heffen het volgende: er is afgesproken om nog een hoorzitting over burgerparticipatie te organiseren en hierover nog een discussie te voeren. Verder adviseert de voorzitter om aan het eind van het jaar, voorafgaand aan de verkiezingen te evalueren of het verdere voortbestaan van de commissie noodzakelijk is. Suggesties kunnen dan worden meegegeven aan de nieuwe raad.

Tweede termijn

Seton (CDA)

- Met betrekking tot de beoordelende rol van de raad, stelt Seton dat de raad simpelweg af en toe een meetinstrument nodig. Het hele proces met Berenschot was ook bedoeld om de raad zo'n meetinstrument te bieden. De raad kan niet simpelweg beoordelen, daarom is Seton blij met de toezeggingen dat vragen over participatie worden opgenomen in de Stadsmonitor en dat er een externe toets komt.

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

- Het CDA is van mening dat niet alleen RO/EZ het probleem was, maar ook de informatievoorziening van het college richting raad was onvoldoende. Over dit soort zaken wordt in het rapport niet veel gesproken. Dit maakt de beoordeling of het college naar vermogen heeft gewerkt lastig.
- Aan Berenschot de vraag: hoe prangend is het probleem van de trekkracht binnen het college en het AMT? Is dit bijzonder voor de situatie in Groningen of is dit een algemeen probleem?

De Boer (VVD)

- De Boer blijft de concrete punten missen. Het verhaal blijft een beetje vaag. Het vertrouwen is er in principe wel.
- Eens met De Jong om het thema cultuurverandering verder in Financiën en Veiligheid te behandelen. Vraagt hierbij aandacht voor het inbedden van de werkwijze in zowel de organisatie als richting de nieuwe raad.
- Voor de inbedding in de organisatie en het AMT dient het college zorg te dragen. Hiervoor zijn trekkers nodig, hetgeen een thema is waar in de toekomst (in F&V) nog maar eens op moet worden teruggekomen.

De Rooij (PvdA)

Constaateert onbehagen bij Seton en De Boer, vanwege het slecht meetbare karakter van het proces. Het is moeilijk weegbaar. Dit onderstreept het belang van een externe toets. De resultaten hiervan moeten in de commissie Cultuurverandering worden besproken, evenals de verdere voortgang van het proces.

De Boer (VVD)

- Wat zou De Rooij vinden van het structureel agenderen in F&V, dit maakt het apart bij elkaar zitten toch overbodig?

De Rooij (PvdA)

- In de commissie F&V zou het teveel een alledaagse aangelegenheid worden, teveel een hamerstuk, om de aandacht te blijven behouden.
- Onderschrijft het belang van de nieuwe burgemeester als trekker van het toekomstige proces. De vertrouwenscommissie zal hierin zijn rol moeten nemen.
- Het gaat echter om het samenspel tussen het hele college. De focus moet dus ook liggen op collegiaal bestuur, B&W en AMT samen moeten worden gezien.

Van der Wilt (D66)

- Eens met de burgemeester dat vooral het vertrouwen van de raad de beste graadmeter van het succes van de veranderagenda is. Neemt wel de waarschuwing van Berenschot ter harte dat vooral de verankering ten behoeve van de toekomst van belang is.
- Het proces in zijn geheel is pas geslaagd als D66 kan constateren dat de gemeente een open transparante organisatie is. Het succes van burgerparticipatie is hiervoor de belangrijkste graadmeter. Pas dan is het proces geslaagd.
- De gemeente moet permanent ontvankelijk zijn voor signalen uit de maatschappij.

De Jong (CU)

- Maakt Van der Wilt niet een beetje een karikatuur van de gemeente door te stellen dat de gemeente nu een volledig gesloten organisatie is?

Van der Wilt (D66)

- De ernstige woorden in de rapporten spreken voor zich. Er is nog steeds geen permanente ontvankelijkheid voor signalen uit de samenleving. Hieraan is het vertrouwen dat D66 stelt in het college gekoppeld.

Seton (CDA)

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

- Als Van der Wilt stelt dat de voortgang van het proces is gekoppeld aan vertrouwen, betekent dit dat Van der Wilt nu helemaal geen vertrouwen heeft in het proces?

Van der Wilt (D66)

- We zijn op de goede weg, maar het proces is nog lang niet klaar. Het vertrouwen in de politiek is gebaseerd op hoe het zich ontwikkeld.

De Haan (GroenLinks)

- Aan Berenschot: is het geconstateerde knelpunt van de trekkracht een conclusie van de meekijkers of van Berenschot zelf? Complimenten voor het continueren van de werkwijze met meekijkers overigens.
- Eens met De Rooij wat betreft het voortzetten van de commissievergaderingen van deze commissie. Mede op het gebied van Burgerparticipatie staat nog veel op stapel. De Haan snapt dan ook niet helemaal waarom de VVD zich nu ineens ook achter het voorstel van de CU schaart wat dit betreft.

De Boer (VVD)

- Het gaat hier om een onderscheid tussen proces en beleid. De toets van de voortgang van het verandertraject is een kwestie van uitvoering. Daarom kan het wel in F&V.

De Haan (GroenLinks)

- Constateert dat in het verleden ook tijd van F&V werd benut, maar dat de bespreking van de voortgang toen volledig in de knel kwam. Laten we later een besluit hierover nemen.

De Boer (VVD)

- We staan hier toch zelf bij? Een volle agenda is toch een technische kwestie?

De Haan (GroenLinks)

- Er is altijd wel een reden dat een agenda vol is. Cultuurverandering moet in ieder geval tot de kwestie burgerparticipatie is afgehandeld een aparte commissie blijven. Het wordt bovendien een interessante discussie. D66 hangt het succes van het hele verandertraject aan het principe burgerparticipatie op, maar er is toch ook meer, bijvoorbeeld het raad aan de voorkant traject. Bovendien wil De Haan niet zo ver gaan als D66, die stelt dat het college maar alle voorstellen van burgers moet omarmen.

Van der Wilt (D66)

- Nu maakt De Haan er zelf een karikatuur van. D66 zegt dat de gemeente ontvankelijk moet zijn voor ideeën van burgers, en dat deze vervolgens binnen het reguliere democratische proces moeten worden beoordeeld.

Voorzitter

Er blijkt in ieder geval genoeg stof tot discussie met betrekking tot dit thema. Dit debat moet in de toekomst nog maar eens gevoerd worden.

De Jong (CU)

- Vindt het voorstel van een externe audit een goed idee. Hierover moeten afspraken worden gemaakt. Ziet bovendien de vragen die aan de Stadsmonitor worden toegevoegd graag binnenkort tegemoet. Wellicht moeten deze vragen ook vaker dan eens per jaar worden gesteld. Bovendien moeten er geen incidenten meer plaatsvinden. Deze zaken zullen de meet-/toetsbaarheid van de voortgang vergroten.
- Met betrekking tot het voorstel van De Jong om de commissie op te heffen was zijn insteek om de thematiek van deze commissie in te bedden in de reguliere structuur. De Jong heeft er vertrouwen in, en vreest dat het anders slechts een borgingscommissie wordt. Heeft geen probleem tegen af

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

en toe over het thema vergaderen. Het mag nooit de bedoeling zijn dat de thematiek tijds technisch onder druk komt te staan.

- Is van mening dat het RO/EZ boek een goede indruk geeft van wat het afgelopen jaar is gebeurd. Verwacht komend jaar in navolging van dit boek 1 een boek 2, dat wellicht de hele organisatie beslaat.

Antuma (SenS)

- Is een warm voorstander van behoud van de commissie cultuurverandering, al is het maar om de externe blik ook bij de raad zelf te bewerkstelligen. Wellicht zou dit ondersneeuwen in F&V.
- Blij dat ook andere fracties voorstander zijn van externe monitoring.
- Sluit zich aan bij de opmerkingen en vragen van Seton over de trekkersrol binnen met name het AMT. Benieuwd naar de reactie van Berenschot.
- Constateert dat het vertrouwen tussen raad enerzijds en college en ambtenaren anderzijds. Niet eens met Van der Wilt dat het succes en het vertrouwen geheel afhankelijk zijn van burgerparticipatie. In breder opzicht is het vertrouwen nog niet helemaal hersteld, maar in ieder geval complimenten voor de gezette stappen.

Eikenaar (SP)

- Is geen voorstander van het opheffen van de commissie. Het proces is goed op weg, maar is nog niet afgerond. Als de commissie ophoudt te bestaan komt het verandertraject helemaal onderaan de stapel komt te liggen qua prioriteit. Een aparte commissie geeft juist deze prioriteit.

De Boer (VVD)

- Dit zegt toch ook iets over het onderwerp? Als het prioriteit heeft agendeert de raad het wel.

Eikenaar (SP)

- Je geeft toch een andere prioriteit aan het onderwerp door er een aparte commissie voor te scheppen. Eikenaar kiest hier voor.
- Sluit zich aan bij de woorden van de burgemeester over de meetbaarheid van de voortgang. Als er de laatste tijd slechte signalen van bewoners waren binnengekomen dan had Eikenaar nu niet zo'n positief verhaal gehouden. Het eindoordeel ligt dus inderdaad bij de raad.

Gestelde vragen in tweede termijn:

- *Hoe prangend is het probleem van de trekkracht binnen het college en het AMT? Is dit bijzonder voor de situatie in Groningen of is dit een algemeen probleem?*
- *Is het geconstateerde knelpunt van de trekkracht een conclusie van de meekijkers of van Berenschot zelf?*

Wallage (burgemeester)

- De raad is sterk gefocussed op meetbaarheid. Er is een sterke hang naar pseudo-exactheid, maar de tevredenheid van de raad aan sich is de beste graadmeter die er is. De initiële ontevredenheid is omgeslagen naar redelijke tevredenheid naar aanleiding van het eindrapport van fase 3. Als de raad de komende jaren het gevoel heeft dat het weer mis gaat (als gevolg van incidenten) is het proces niet geslaagd. In instrumentele zin is het lastig om hier een oplossing voor te vinden. De Stadsmonitor biedt tot op zeker mate een instrument om enige exactheid te bieden.

Seton (CDA)

- Juist de veranderingen binnen het college bepalen voor de CDA fractie hoe deze het veranderproces tot nu toe in zijn algemeenheid weegt en hoe groot de tevredenheid is. Daar is tot nu toe weinig over gezegd.

Wallage (burgemeester)

Verslag raadsie. Cultuurverandering 20 mei 2009

- Wat betreft de verantwoording van het college, kan gesteld worden dat het college ten opzichte van een aantal jaar geleden veel meer aandacht besteed aan de informatievoorziening aan en de rol van de raad. Het college probeert te leren van het verleden op dit gebied.

Geut (Berenschot)

- De opmerking over trekkracht komt van Berenschot.
- De inzet van Berenschot het afgelopen jaar was niet alleen een kwestie van activiteiten, maar ook van een substantiële inzet van tijd en energie. De resultaten tot nu toe zijn niet vanzelf behaald. Ook voor fase 4 geldt dat veel zal moeten worden geïnvesteerd. Het gevoel van urgentie moet aanwezig blijven, in het bijzonder nu met de op stapel staande grote projecten. Het risico op terugval in oude zonden is juist nu sterk aanwezig. Dit is bij cultuurverandering bijna natuurlijk.
- Naast het feit dat de burgemeester portefeuillehouder van het veranderproces wordt. Hiernaast moet ook de gemeentesecretaris als zichtbare trekker een expliciete rol blijven vervullen.
- Er moet ambtelijke capaciteit beschikbaar blijven voor de noodzakelijk te zetten stappen.
- De raad moet op termijn waar kunnen nemen of hij door het college beter bejegend wordt. Dit is de waarneembare factor in cultuurverandering. Ditzelfde geldt voor signalen uit de stad.
- Adviseert de commissie Cultuurverandering niet op te heffen. Juist deze commissie is een krachtig instrument qua monitoring. Het is ook voor de dimensie trekkracht een belangrijk instrument.

C.1. Vaststelling lijst van ingekomen stukken

De lijst van ingekomen stukken wordt vastgesteld.

C.2. Vaststelling verslag 8 april 2009

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De Jong (CU)

- De afwezigheid van de Christenunie en de Stadspartij tijdens de vorige vergadering van de commissie had niets te maken met het feit dat de fracties minder belang hechten aan de commissie. Er was sprake van conflicterende afspraken vanwege het in tijd verplaatsen van de commissie.

Seton (CDA)

- Er moet een conclusie worden getrokken over het al dan niet doorgaan met de commissie. Seton krijgt de indruk dat er een meerderheid is voor doorgaan met de commissie.

Voorzitter

- Deelt deze conclusie. Hij zal, in samenspraak met de griffie, een nader voorstel doen voor verdere vergaderingen na het zomerreces.
- Dankt Bureau Berenschot voor hun werk en aanwezigheid.

Nog openstaande toezeggingen van eerdere commissievergaderingen

- Het college zal, naar aanleiding van de discussie over burgerparticipatie die de komende tijd gevoerd zal worden en aan het einde van fase 3, bezien hoe de afspraken (met name dus afspraken over inspraakprocessen) neerslag kunnen vinden in concrete werkwijzen die vervolgens zullen neerslaan in de organisatie.
- Het college komt het komende jaar terug bij de raad met voorstellen om de uitvloeisels van het veranderproces duidelijk te communiceren met de burgers van de stad.

Nieuwe toezeggingen

Verslag raadsce. Cultuurverandering 20 mei 2009

- Vragen over de mate van betrokkenheid van burgers bij gemeentelijk beleid en de mate waarin zij zich serieus genomen voelen zullen worden opgenomen in de stadsmonitor.
- Er zal nog voor de verkiezingen een externe audit plaatsvinden over de vorderingen van het veranderproces in fase 4.

Agenda raadsce. Cultuurverandering 20 mei 2009

RAADSCOMMISSIE CULTUURVERANDERING

Agenda: CV nr. 02/09
Datum: woensdag 20 mei 2009
Tijd: 13:00-15:00 uur
Plaats: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. J.P.T. Klijnsma
Commissiegriffier: dhr. F. van Leeuwen ☎ 367 7722
E-mail: f.vanleeuwen@griffie.groningen.nl

AGENDA

A. ALGEMEEN DEEL

- A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders
- A.2. Vaststelling agenda
- A.3. Vaststelling LTA en lijst moties en toezeggingen
- A.4. Rondvraag

B. INHOUDELIJK DEEL

- B.1. Eindrapportage Berenschot
- inclusief begeleidende collegebrief

C. HUISHOUELIJK DEEL

- C.1. Lijst van ingekomen stukken
- C.2. Vaststelling verslag 8 april 2008